

Menighederne en Ret til at vælge deres Præster, er det vel værd at fæste sin Opmærksomhed ikke alene ved den Begrænsning, som denne Ret faar ved de Regler, som stilles op i det foreliggende Lovforslag, men ogsaa paa den efter min Mening langt betydeligere og vigtigere Begrænsning, som denne Ret faar derved, at der ikke kan vælges andre end teologiske Kandidater. Jeg tror, at det vilde være af stor Betydning; og jeg forbeholder mig i hvert Fald, hvis vi skulde faa dette Forslag at se igen her i Tinget, da at stille Ændringsforslag i saa Henseende, om at man samtidig betydeligt udvider Grænsen for de Mænd, som Menighederne faa Ret til at vælge til deres Præster, saa at de ikke fremtidig indskrænkes til at vælge teologiske Kandidater, man at de ogsaa skulde kunne vælge saadanne Lægmeænd, som ikke alene have kirkelig Interesse, men som ogsaa have haft Vejlighed til at øve kirkelig Virksomhed eller — kirkelig Virksomhed er maaske et forkert Udtryk, men lad mig sige religiøs Virksomhed, og have haft Vejlighed til at vise, at de ere i Stand til at udrette noget i kirkelig og religiøs Henseende mange Steder, hvor Præsternes Ord aldeles ikke kan naa hen; saadanne Mænd skulde ogsaa faa Afgang til Embederne, i hvert Fald til visse Embeder. Lad den teologisk uddannede Stand forbeholde sig visse Embeder, det skal jeg ikke have noget imod, da man altid maa være glad ved, at man overhovedet kan faa Døren aaben, om det end kun bliver paa Klem. Jeg mener ikke, at man fra Folketirkens Side bør lade denne Vejlighed gaa ubenyttet hen til at staffe Folketirken ophjste og kirkelig vakte Lægmeænd, der i Forvejen have vist, at de ere i Stand til at prædike paa en saadan Maade, at de kunne vinde Folks Øren, staffe dem Afgang til den danske Folketirkens Embeder. Jeg tror, det vilde have en overordentlig stor Betydning. Jeg hører til dem, der ønske den danske Folkekirke saa stor Indflydelse i vort Folk som muligt, og jeg ønsker ogsaa, at den maa faa det her i Hovedstaden, men jeg er ogsaa fuldstændig klar over, at hvis Folketirkens Lovgivning, den folkekirkelige Styrelse bliver staaende paa sit nuværende Trin, vil Følgen ganske sikkert blive, at Befolkningen i større og større Udstrækning vender sig bort fra Folketirken. Vi have jo fra kirkelig Side saa mange og saa stærke Vidnesbyrd om, at det er sket i meget høj Grad her i Hovedstaden, og lad der end være en Del Overdrivelse i disse Udtalelser, saa tror jeg nok, at der ogsaa er en hel Del Sandhed deri. Skal man komme bort derfra, saa føler jeg mig overbevist om, at saa maa man ty til en

anden Slags Kræfter end dem, man for Øjeblikket benytter sig af. Gaar man jævnlig i de kjøbenhavnske Kirker og hører de Prædikener, der holdes — og for den Sags Skyld gælder det samme ogsaa om en Mængde Landsbykirker — saa vil man meget snart være paa det rene med, at den Tale, der føres, hvor overensstemmende den end kan være med den danske Kirkes symboliske Bøger og med hele den Lærdom, man har hentet ved Universitetet, gaar hen over Hovedet paa Tilhørerne, gaar ind ad det ene og ud ad det andet Øre, og ofte naar den, ikke en Gang til Tilhørernes Øren. Jeg tror, at selv om dette Studsmaal ikke nær gælder alle Præster, det være langt fra mig at sige noget saadant, saa gælder det ikke saa ganske saa, og vi have Præsternes eget Vidnesbyrd derom i de stærke Klager, vi fra deres Side høre over, at Folk ikke ville høre dem. Men naar det er saaledes, saa synes jeg, at der er al mulig Anledning til at udvide Grænsen og til at staffe Menighederne Ret til at faa Præster med en anden Slags Uddannelse, som de mere have hentet i Livets Skole end i Universitetets Skole. — Men der er dog ogsaa et andet Punkt, hvorpaa jeg tror, at Grænsen trænger til at udvides, og det er med Hensyn til det Løfte, som man binder Præsterne til. Den, der nu vil være Præst i den danske Folkekirke, skal jo aflægge et Løfte. Den sidste Forandring, der skete her i Landet i saa Henseende, var, at den tidligere Præsteed blev forandret til et Præsteløfte. I den Kirkekommission man i sin Tid havde nedsat, var dette Spørgsmaal jo Genstand for almindelig Drøftelse, og der fremkom ikke saa faa Forslag i denne Kommission, som det vel var værd nu at tage op igen og se, om ikke enkelte af disse Forslag nu kunde føres ud i det praktiske Liv. Det Løfte, der nu afgives, tror jeg er af den Art, at det holder ikke saa ganske saa Mænd tilbage fra at melde sig til Tjeneste i den danske Folkekirke, Mænd, der ere fyldte af en levende kirkelig Interesse, og som vilde være i Stand til at naa frem til mange, som de nuværende Præster ikke naa frem til. Dette Præsteløfte binder jo Præsterne til den danske Folkekirkes symboliske Bøger, og det ser i en uheldig Grad bort fra hele den historiske Udvikling. Min Mening er ikke den, at man skulde aabne Folketirkens Døre paa vid Gab for alle og enhver. Naar man taler om Lærefrihed, saa forstaar jeg ikke derved en saadan fuldstændig utvungen og ubunden Lærefrihed, men jeg tror ganske vist, at de Indskrænkninger, man ved det nuværende Præsteløfte har gjort i Lærefriheden her i Landet, ere i